

„Együtt Budapestért!”

Irta: dr. Takáts István, a II. kerületi Tanács elnöke

Ezt a jelszót az MSZMP Budapesti Bizottsága adta ki a főváros egyesítésének centenáriumi ünnepeire. Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 100. évfordulója országos mozgalommá nőtt, Budapest ünnepe hazánk jelentős eseményévé vált. A felhívásra a megyei pártbizottságok, tanácsok, a Hazafias Népfront bizottságai és a tömegszervezetek kidolgozták centenáriumi programjukat. Kapcsolódtak a fővárosi tervekhez, városfejlesztési és városszépítési feladatokat, kulturális és közművelődési események rendezését vállalták. Célul tűzték ki a szocialista hazafiság ápolását, elmélyítését, a főváros iránti szeretet erősítését rendszeres és tartalmas kapcsolatok létrehozásával, országunk egységének fejlesztésével. Vállalták, hogy munkásmozgalmi és haladó hagyományait kölcsönösen bemutatják, megismertetik egymással társadalmi, gazdasági és kultu-

a megyében rendezett egészségügyi középkerületi konferencián.

A tudományos, műszaki program keretében a II. kerületben működő Bányászati Tervező Intézet vitát szervezett májusban a bányák meddőhányóinak és az erdőművek zagytelepeinek rekultivációjáról, mely országos tanácskozás alapjait vetette meg. Tudományos konzultáció zajlott le — 140 szakember részvételével — áprilisban Tatán is a mezőgazdasági gyomirtók veszélyeiről.

Kialakult a kapcsolat a megye és a kerület népfrentbizottságai, valamint az ifjúsági szervezetei között. Ezt az üzemek, intézmények, iskolák út-törő- és KISZ-szervezeteinek találkozóit tették gazdaggá, amelyek során a szervezetek kicserélték mozgalmi tapasztalataikat. A KISZ megyei bizottsága lehetővé tette 100 középiskolás kerületi fiatal részére vezetőképző tábor ren-

dek, a rendezvények szervezőinek, és résztvevőinek.

Mindezek után úgy illik, hogy bemutassam testvéreimnek azt a kerületet, mely a következő napokban sokat szerepel a megyében.

Kerületünk arculata nagyon változatos. A tömör beépítésű budai belvárost — a Mártírok útja és Moszkva tér környékét — laza, keskes villatelepülések váltják fel, — a Rózsadomb, a Vérhalom, Pasarét — és mindezekhez peremszerűen csatlakoznak a vidékies jellegű községek és a hegyes-dombos, erdővel tarkított kirándulohelyek.

A főváros 4. legnagyobb kerülete, 36,6 négyzetkilométer területtel, Komárom megyéhez mérve ugyan kis településnek hat, de 103 ezer lakos él itt. A kerület történelmi múltja is változatos. A szomszédos Remetehely barlangjából 7-8 ezer éves őskori leletek kerültek napfényre. Ez sem vetekedhet Komárom megye tudományos nevezettségével, a vértesszőlői lelettel, de kétségtelen, hogy Budapest legrégibb emberi emléke. A későbbi korok maradványai is a kerület kedvező adottságairól szólnak. A Császárfürdő környezetében kalta, a Bem től délre, valamint a hóforrások mentén római kori maradványok rejtőznek, vagy láthatók. A honfoglaló magyarság itteni megtelepedésének is több emléke maradt ránk. A XIV. század maradványaként a mai Ságvári liget környékén talált pálosrendi kolostor romja, a Vöröshadsereg útján pedig Mátyás király nyéki vadaskastélyának romjai láthatók. Török emlékeket őriz — sok más mellett — Gül Baba türbéje a Rózsadombon, valamint a Császár-, Lukács- és Királyfürdő. A Habsburgok alatt alakult ki a kerület két legjellemzőbb városrésze: a Víziváros földszintes, barokk házaival, a mai Mártírok útja helyén pedig az Országút nevű városrészt.

Az egyesítés a kerület egykori jellege vidékies kisvárost mutat. Fejlődésére, életére nagy hatással volt az 1876-ban megnyílt Margit-híd. A kerület jelentős szerepet tölt be a munkásmozgalm történetében, de egyben tragikus események színhelye. A Fő utcai, Pest vidéki és a Margit körüli katonai fogházban igazságukért és szabadságukért küzdő kommunistákat kínoztak meg, végezték ki. A hűvösvölgyi Nagyrét proletárok ezreinek hagyományos kirándulohelye, május elsejei találkozó és nagygyűlések színhelye volt. Ságvári Endre, a kommunista ifjúsági vezető kerületünkben szenvedett vértanú halált. Emlékét Szép Ilonánál mellészobra, az Úttörővasútnál pedig emlékliget őrzi.

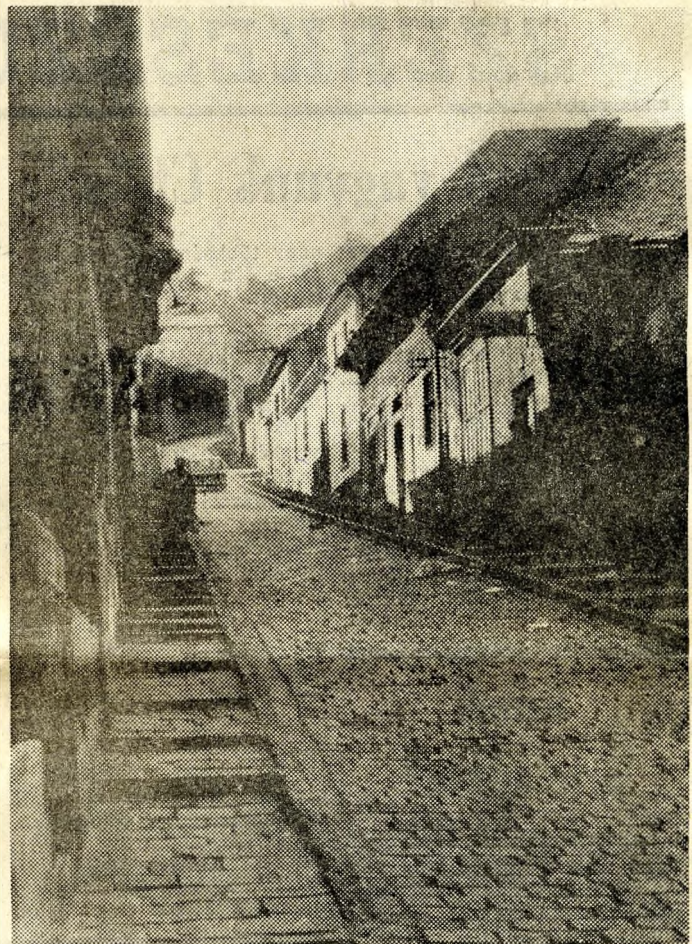
A második világháború kerületünkben is nagy pusztítást végzett. A németek felrobbantották a Margit-hidat. A 2913 lakóépület közül 490 maradt használható. Szomorú nevezetesség, hogy itt, a budai belvárosban volt Budapest legszörnyűbb romépülete, a Regent palota, amelynek felro-

bantásakor kb. 1000 ember lelte halálát.

A felszabadulás után robbanásszerű fejlődéssel alakult ki a kerület világvárosi arculata. Ma a kerületben számos tudományos kutatóintézet, minisztériumok és országos intézmények egész sora, filmstúdió és a Ganz Villamosági Művek világhírű gyára működik. Jelentősebb építményei a jellegzetes, henger alakú „Budapest” körszálló, a rózsadombi SZOT Üdülőszálló, a hárshegyi camping és a területén épülő Európa Szálló, valamint a Hotel Ifjúság. Kitérünk modernségével a tavaly felépült Ifjúsági és Úttörőház, a Könyvnyúparti, valamint a Kohó- és Gépipari Minisztérium. Itt kapott helyet az Országos Meteorológiai Intézet, a Bányászati Tervező Intézet, a Központi Statisztikai Hivatal. Érdekes látványosság a régi Ganz gyár emlékeit őrző Öntödei Múzeum és az Úttörővasút, melynek fejlődéséről Hűvösvölgyben található.

A kerület párt-, állami és társadalmi szervei szoros együttműködésben törekednek a gyorsabb fejlesztésre, meglévő gondjaink enyhítésére. Első helyen álló tennivalónk a bölcsődei, óvodai, iskolai férőhelyek számának növelése. Kiemelt feladat a lakásépítési program megvalósítása is.

A megyei és kerületi együttműködési program — befejezéséhez közeledve — két rendezvénysorozattal ér tetőpontjához. A mai naptól kezdődően — szeptember 20-30. között — a főváros II. kerülete bemutatkozik Komárom me-

A II. kerületi védett utcák egyike, a Gül Baba utca

— 6 óraker — ünnepi műsoros előadást tartunk a Népházban. A műsorban öntevékeny művészeti csoportok és a kerületben lakó, országosan ismert művészek lépnek fel. A felépülő hivatásos művészeket nem kell bemutatni, de megköszönjük nekik, hogy legszűkebb hazájuk, lakóhelyük bemutatkozásához lelkesen, az

Bemutatkozásunk hetében rendezvények sora számít a megyei közvélemény érdeklődésére. A Hazafias Népfront Dorogon népfrentaktivisták részére találkozót szervez. Tapasztalatcserére kerül sor nevelőotthonaink között: Tapolcsányi úti nevelőotthonunk Esztergomba látogat, majd fogadja a Komáromi Gyermekekváros 40-50 fős csoportját. Iró-olvasó találkozó zajlanak le Komárom megyében és szeretettel várjuk az Új Forrás antológia szerzői kollektíváját: Ifjúsági és Úttörőházunkban. A tatabányai filmklub tagjai — ifjúsági klub-találkozó keretében — a Magyar Filmlaboratórium Vállalatot látogatják meg. Az oroszországi bábszakkör is bemutatkozik Ifjúsági Házunkban. A Budai Táncklub októberben közös táncestet szervez. Oroszlányban a Kéz- és Műipari Vállalat tart munkáiból kiállítást. A Magyar Sellyemipari Vállalat termékeinek bemutatója ma nyílik meg Tatán. Tatabányán az Ifjúsági és Úttörőház batik szakkörre rendez kamarakiállítást. Komáromban a kerületi Petőfi Sándor Művelődési Ház tart nyári képzőművész tábora és az iskolák munkáiból rendeznek gyermekrajz-kiállítást. Szombaton — 22-én — nyílik meg Esztergomban a II. kerületi képzőművészek kiállítása. Végül októberben a SZOT Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézete rendez a megyében kiállítást.

Budapest egyik legfontosabb eseménypontja a Moszkva tér, az új metró-állomással

gyében. Október 29. és november 7-e között viszont Komárom megye mutatkozik be kulturális rendezvénysorozattal a fővárosban.

Bemutatkozásunk nyitó ünnepe ma este fél hatkor kezdődik a tatabányai Népházban. „A II. kerület 100 éve, — ezeréves múlttal” — kiállítást dr. Trautmann Rezső országgyűlési képviselő nyitja meg. Az alkalmat felhasználva a II. kerületi Rozmaring Tsz bemutatja országos hírű virágkultúráját.

A kiállítás megtekintése után

első hívó szóra csatlakoztak, ötleteket adtak és vállalták a fellépést. Öntevékeny csoportjainkról azonban röviden szólnok.

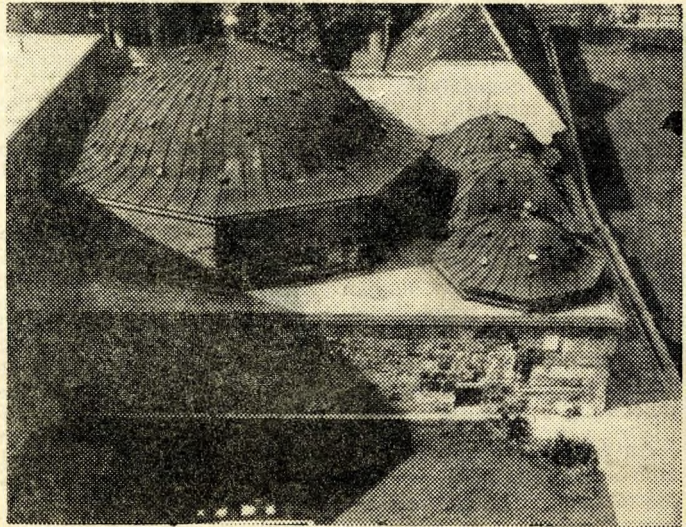
A Budai Juventus Kamarakórus 1964-ben, a II. kerületi Móróc Zsigmond Gimnáziumban alakult, utánpótlása is ebből — a Budapest elsőként alakult ének-zenei iskolából — táplálkozik. Működését a televízió 1965. évi „Ki mit tud?” vetélkedőjén szerzett első díjjal kezdte, majd sok hazai és nemzetközi siker után a legutóbbi országos minősítésen „aranykoszorú diplomával” fokozatot szerzett. A VIT-díjas Kaláka együttes törzshelye a Vízivárosi Pinceklub, de kedveltek a fővárosban, az országban és híreket sok külföldi siker fémjelzi.

A Budai Táncklub 1962-ben nyitotta meg kapuit. A kerület gyermekei és fiataljai számára nyújt kulturális szórakozást és táncoktatást. A verseny- és együttes kimagasló eredményeket ért el, a szófiai VIT-en aranyérmeket szerzett. Az együttesek között lépnek fel a II. kerületi Lórántffy Zsuzsanna Általános Iskola tornászai, akik — több korábbi siker után — a kerületi Centenáriumi Tornaversenyen érték el kiváló helyezést.

A műsorban szereplő szolistas az Országos Diáknapok döntőjén nyertek arany fokozatot. Ünnepi műsorunkra lelkesedéssel és szeretettel készültünk fel, szeretnénk elnyerni a tatabányai közönség tetszését.

Az ünnepi héten a kerület filmszínházai Komárom megye városait bemutató kisfilmeket vetítenek. Tudományos előadásokat a Bányászati Tervező Intézet, valamint a Fővárosi Pszichoterápiai Módszertani Központ szervez, utóbbi pedagógusok, orvosok részére. Szeretnénk végül megköszönni Komárom megye párt-, állami és társadalmi szerveinek, azok vezetőinek a valóban testvéri kapcsolat létrejöttében eddig adott segítséget. Köszönjük a megye közönségének, hogy kitüntetett miniket figyelmével, hogy sohasem a nagyobb, az idősebb testvér pozíciójából táplálta ezt az együttműködést. A jövő hónapban mi is szívesen, sok szeretettel várjuk a megye küldöttségét.

A Komárom megyeiek II. kerületi bemutatkozása után a centenáriumi rendezvények befejeződnek. Több olyan — főleg tudományos, egészségügyi, tanintézeti, sport stb. — kapcsolat teremtődött meg azonban az elmúlt egy év során, amelynek folytatása mindkét terület számára hasznos, tanulságos és gyümölcsöző lenne. Szeretnénk a kapcsolatot, az együttműködést a jövőben is ápolni, fejleszteni, mert javára válik mind a megye, mind a kerület társadalmi, politikai, gazdasági életének.

Királyfürdő, törökkori műemlék

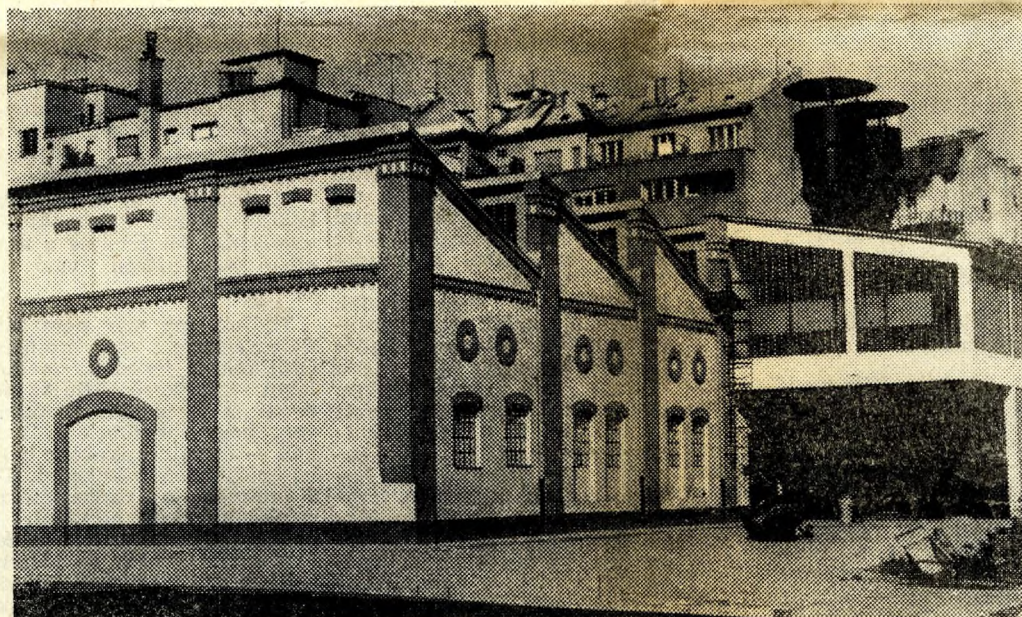
rális értékeiket — mint az egész nemzet értékeit.

A fővárosi kerületi párt-, tanácsai és tömegszervezeti bizottságok is meghatározták tennivalóikat. A 22 budapesti kerület közül a 19 szerencsés került testvéri kapcsolatba egy-egy megyével. A II. kerületet is megtiszteltetés érte, mert Komárom megyével alakíthatott ki szoros, testvéri együttműködést. A múlt év szeptemberében megalakultak a megyei és kerületi centenáriumi szakbizottságok, megkezdődött a kapcsolatok felvétele. Az egyéves együttműködés számos esemény során erősödött, majd kiszélesedett.

A megyei és kerületi általános és középiskolák munkaközösségei az iskolavezetés új módszereiről, korszerűsítéséről tanácskoztak. A két terület iskolái kölcsönösen tanulmányozták az iskolaotthonos osztályok munkáját, valamint az alsó tagozatban folyó kísérleteket. Az általános és középiskolás tanulók szellemi vetélkedőt tartottak, „Ki — mit tud — a másiktól?” — címmel. A Pedagógusok Szakszervezete tantestületi kirándulást szervezett Tatabányára, melynek viszonzására októberben kerül sor.

Május 1-én szeretettel fogadtuk a tatabányai bányászok szocialista brigádvezetőinek küldöttségét. A II. kerületi művelődésügyi vezetők viszont Tatán jártak sikeres, hasznos tapasztalatcserén. A megye segítségével rendeztük meg a „Ki tud többet Komárom megyéről?” című vetélkedőt a vízivárosi ifjúsági Pinceklubban.

A kapcsolat formáit színesítette az ászári Aranykalász Tsz által a Moszkva téri Trombitás kertben nyitott poharozó. Kölcsönös tapasztalatcserére zajlott le a megyei és kerületi kereskedelmi vállalatok és termelők, valamint az építésügyi hatóságok között. Ertékes eredményeket hozott a két közigazgatási terület egészségügyi szerveinek együttműködése. Budapesti egészségnevelő napokat szerveztünk háromnapos programmal, közös előadókkal. Ezen mintegy 50 megyei orvos vett részt. — és ugyanennyi II. kerületi nővér

A régi Ganz gyár. Emlékeit és gyártmányait őrzi az Öntödei Múzeum